

DEPARTAMENTUL DE STUDII
PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE

DIRECȚIA PENTRU
UNIUNEA EUROPEANĂ

FIȘĂ DE INFORMARE

Sectorul pensiilor suplimentare, furnizor de capital
pe termen lung în economia UE

COM(2025)839

Autor:

Mihaela Banu

Data: 27 ianuarie 2026

Publicațiile direcției pot fi accesate prin
următorul link: www.cdep.ro

1. **Data adoptării:** 20.11.2025; **Responsabil:** Maria Luís Albuquerque ([DG FISMA](#) - Stabilitate Financiară, Servicii Financiare și Uniunea Piețelor de Capital)
2. **Titlul:** *Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Consolidarea capacității sectorului pensiilor suplimentare al UE de a îmbunătăți veniturile din pensii și de a furniza capital pe termen lung economiei UE*
3. **Date de identificare:** [COM\(2025\)839](#)
4. **Tipul:** nelegislativ, dar însoțește două propuneri legislative (a se vedea mai jos)
5. **Competența UE în materie:** reglementarea sistemelor de pensii intră în sfera de competență a statelor membre. Cu toate acestea, Uniunea Europeană poate adopta măsuri menite a sprijini și completa eforturile naționale de asigurare a unor venituri adecvate la pensie, deoarece asigurarea accesului cetățenilor la produse de pensii personale bine concepute contribuie atât la securitatea financiară individuală, cât și la reziliența economiei Uniunii.
6. **Stadiul actual:** în Parlamentul European, comisia sesizată pentru raport este Comisia pentru afaceri economice și monetare ([ECON](#))
7. **Alte informații:**
 - comunicarea Comisiei este însoțită de două propuneri legislative: (i) [COM\(2025\)840](#) - *Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului, din 20 iunie 2019, privind un produs paneuropean de pensii personale (PEPP)* și (ii) [COM\(2025\)842](#) - *Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor (UE) 2016/2341 și 2016/97 în ceea ce privește consolidarea cadrului aplicabil furnizării de pensii ocupaționale*, precum și de [Recomandarea \(UE\) 2025/2384](#) a Comisiei din 20 noiembrie 2025 privind sistemele de urmărire a pensiilor, tablourile de bord privind sistemele de pensii și aderarea automată;
 - Comitetul Economic și Social European va adopta un [aviz obligatoriu](#) cu privire la întregul pachet privind pensiile suplimentare în ședința din 18-19 martie 2026.
8. **Observații:** **textul Comisiei Europene utilizează clasificarea pilonilor de pensii oferită de Banca Mondială: pilonul I – sistemul public de pensii**, obligatoriu, administrat de stat și finanțat de regulă din contribuțiile la asigurările sociale; **pilonul II – pensiile ocupaționale**, scheme suplimentare private de pensii, care implică un contract de muncă cu un angajator și care sunt finanțate prin contribuția angajatorului și/sau a angajaților și **pilonul III – pensiile personale**, scheme private voluntare, în care contribuțiile sunt investite într-un cont individual gestionat de un fond de pensii sau de o instituție financiară. Această clasificare nu este singulară. **OCDE** împarte sistemele de pensii în două categorii: publice, gestionate de stat și private, gestionate de entități private. Alte clasificări diferențiază între sisteme de pensii obligatorii, impuse prin lege și sisteme bazate pe voluntariat, incluzând aici și pensiile ocupaționale stabilite voluntar de angajator, dar obligatorii pentru angajați.

Rezumat

Pachetul cuprinzător de măsuri privind pensiile suplimentare, adoptat de Comisia Europeană în noiembrie 2025, este parte a unei strategii mai ample privind uniunea economiilor și investițiilor și urmărește, în principal, consolidarea schemelor de pensii ocupaționale și personale, în vederea asigurării unor venituri suficiente la pensie pentru europeni, și canalizarea mai multor economii pe termen lung către investiții productive menite a stimula creșterea economică.

Fondurile de pensii gestionează active de trilioane (de exemplu, asigurătorii gestionează singuri 9,5 trilioane de euro, 70% investiți în UE), dar sistemele de pensii private rămân subdezvoltate în multe state membre. Stimularea acestora ar putea debloca finanțare pentru priorități precum tranziția verde, inovarea, digitalizarea, securitatea, apărarea și infrastructura, sprijinind în același timp întreprinderile mici și *startup*-urile. Acest lucru se aliniază cu eforturile de aprofundare a piețelor de capital și de a reduce dependența de depozitele bancare pentru economii.

Pachetul de măsuri include propuneri pentru simplificarea, reducerea și accesibilitatea pensiilor suplimentare, cum ar fi prin stimulente fiscale, opțiuni de înscriere automată, produse standardizate și o mai bună portabilitate transfrontalieră. Acesta se bazează pe instrumente existente, precum *produsul paneuropean de pensii personale* (PEPP) și încurajează statele membre să adopte cele mai bune practici.

Cuvinte-cheie: *scheme de pensii; pensii facultative; pensii ocupaționale; demografie; piața de capital; managementul riscului; investiții; creștere economică; educație financiară*

Cuprins

1. Context	3
2. Obiectivele comunicării	4
3. Principalele măsuri, recomandări și propuneri.....	4
4. Poziții ale unor părți interesate	7
5. Situația în România.....	9

1. Context

Comisia Europeană aduce în discuție provocările demografice severe cauzate de îmbătrânirea populației, ratele scăzute de fertilitate, declinul populației active (se preconizează că aceasta va scădea cu aproximativ 14% până în 2070) și creșterea dependenței persoanelor în vârstă (de la 37% în 2024 la aproximativ 59% până în 2070). Toate aceste neajunsuri pun sub presiune sistemele publice de pensii de tip redistributiv (*pay-as-you-go*)¹, ducând la scăderea ratelor de înlocuire a pensiei², la probleme de adecvare³ și la un decalaj persistent între sexe în ceea ce privește nivelul pensiilor (24,5%).

¹ Sistemul în care pensiile actuale sunt plătite din contribuțiile celor care lucrează în prezent, nu din economii acumulate anterior.

² Rata de înlocuire a pensiei măsoară procentul din venitul net obținut de o persoană înainte de pensionare care este plătit după pensionare grație prestațiilor de pensie. De exemplu la un venit net înainte de pensie de 7000 de lei și o pensie de 5000 de lei, rata de înlocuire este de 71,42%.

³ Măsura în care sistemele de pensii asigură un venit din pensii care previne sărăcia în rândul persoanelor în vârstă și care poate fi menținut pentru bărbați și pentru femei pe durata pensionării acestora, atât în prezent, cât și în viitor.

Comisia constată că pensiile suplimentare (ocupaționale⁴ și personale⁵) rămân subdezvoltate în multe state membre, cu o acoperire scăzută (~20% participare ocupațională, ~18% participare personală), iar furnizarea lor este fragmentată, atât la nivel național, cât și transfrontalier. Pe de altă parte, aproximativ 80 % din instituțiile pentru furnizarea de pensii ocupaționale dețin active sub 1 miliard de euro, au costuri ridicate și practici de investiții conservatoare.

Comunicarea Comisiei este coerentă cu [Strategia de stimulare a prosperității cetățenilor și a competitivității economice în UE](#)⁶, cu [Busola pentru competitivitate](#)⁷ și cu [Strategia de alfabetizare financiară](#)⁸ și răspunde numeroaselor apeluri politice de a urgenta mobilizarea economiilor private pentru investiții pe termen lung. Bunăoară, În [declarația Eurogrup](#), din martie 2024, se arată că una dintre prioritățile urgente ale acestei legislaturi ar trebui să fie facilitarea accesului cetățenilor la piețele de capital, prin crearea unor căi de acces mai ușoare la o gamă mai largă de posibilități de investiții pentru economiile și pensiile lor, prin asigurarea unor instrumente pentru îmbunătățirea cunoștințelor financiare și prin crearea de produse de investiții atractive și centrate pe consumator, acțiuni care ar necesita un cadru robust de protecție a investitorilor de retail⁹ care să sporească încrederea în piețele de capital. De asemenea, [raportul lui Mario Draghi](#) privind viitorul competitivității UE susține că deblocarea capitalului privat se poate realiza prin edificarea unei veritabile uniuni a piețelor de capital (UPC), în care Uniunea ar trebui să continue să elimine obstacolele fiscale din calea investițiilor transfrontaliere și să canalizeze mai bine economiile gospodăriilor către investiții productive. Pentru aceasta, cea mai facilă și mai eficace metodă ar fi prin intermediul produselor de economisire pe termen lung (pensii). Pentru a crește fluxul de fonduri în cadrul piețelor de capital, Uniunea ar trebui să încurajeze investitorii de retail să ofere scheme de pensii de tipul celor ocupaționale, inspirându-se din exemplele de succes ale unor state membre.

2. Obiectivele comunicării

Măsurile propuse de Comisia Europeană în comunicarea de față urmăresc în principal: sporirea securității financiare a persoanelor pensionate; creșterea participării la sistemele de pensii suplimentare; îmbunătățirea ratelor de înlocuire a veniturilor; canalizarea economiilor private către investiții productive pe termen lung în creștere, competitivitate și inovare și transformarea produsului paneuropean de pensii personale (PEPP) într-o opțiune mai atractivă și mai accesibilă financiar, atât pentru deponenți, cât și pentru furnizori.

3. Principalele măsuri, recomandări și propuneri

Comisia propune o combinație de acțiuni legislative și nelegislative, împărțite în măsuri axate pe cerere (creșterea participării la sistemele de pensii suplimentare) și măsuri axate pe ofertă (îmbunătățirea produselor și a cadrelor aplicabile).

În privința **măsurilor axate pe cerere**, Comisia Europeană **recomandă**¹⁰ statelor membre:

❖ să instituie **un sistem de urmărire a pensiilor**, sub forma unui serviciu unic la nivel național, accesibil tuturor persoanelor în mod gratuit, care să ofere o imagine de ansamblu asupra drepturilor individuale de pensie acumulate în cadrul diferitelor sisteme la care participă sau au participat și care să acopere pensiile din sistemul public, sistemele de pensii ocupaționale și produsele de pensii personale, după caz;

⁴ În România, pilonul IV de pensii ([Legea nr. 1/2020](#) privind pensiile ocupaționale)

⁵ În România, pilonul III de pensii ([Legea nr. 204/2006](#) privind pensiile facultative)

⁶ Examinată de Camera Deputaților prin [Hotărârea](#) nr. 65 din 8 octombrie 2025.

⁷ Examinată de Camera Deputaților prin [Hotărârea](#) nr. 32 din 15 aprilie 2025.

⁸ Aflată în [examinare](#) parlamentară la Camera Deputaților.

⁹ Investitorii de retail sunt persoane fizice sau juridice care cumpără și vând titluri de capital (numite și valori mobiliare sau instrumente financiare) pe contul lor și în nume propriu.

¹⁰ A se vedea *Recomandarea (UE) 2025/2384 a Comisiei din 20 noiembrie 2025 privind sistemele de urmărire a pensiilor, tablourile de bord privind sistemele de pensii și aderarea automată*

- ❖ să instituie **tablouri de bord naționale cuprinzătoare privind sistemele de pensii (publice și suplimentare)**, pentru a monitoriza în mod sistematic contribuția acestora la caracterul adecvat al veniturilor din pensii și la sustenabilitatea generală a sistemelor lor de pensii cu mai mulți piloni, precum și decalajele în materie de pensii între bărbați și femei; în acest cadru, Comisia Europeană recomandă statelor membre să participe la schimbul de date, comunicând acesteia statistici privind pensiile în formă agregată și proiecții privind contribuția sistemelor de pensii ocupaționale și personale la veniturile din pensii;
- ❖ să **faciliteze și să promoveze introducerea aderării automate în sistemele de pensii suplimentare, cu posibilitatea de a nu participa la acestea**, instituind în același timp garanții care să asigure că sistemele de pensii suplimentare generează beneficii pentru deponenți pe termen lung.

În privința **măsurilor axate pe ofertă**, Comisia Europeană propune două inițiative legislative: [o propunere de directivă \[COM\(2025\)842\]](#) ce vizează consolidarea cadrului aplicabil furnizării de pensii ocupaționale și [o propunere de regulament \[COM\(2025\) 840\]](#) care urmărește îmbunătățirea funcționării și eficacității produsului paneuropean de pensii personale (PEPP).

Propunerea de directivă [COM(2025)842] are în vedere modificarea altor două directive aflate în vigoare: [Directiva \(UE\) 2016/2341](#) privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (denumită și Directiva IORP¹¹II) și [Directiva \(UE\) 2016/97](#) privind distribuția de asigurări.

[COM\(2025\)842](#) are ca **obiective generale** promovarea unor rezultate mai solide și mai durabile ale economisirii pentru pensie în beneficiul participanților, creșterea transparenței atât în ceea ce privește costurile, cât și randamentele, precum și consolidarea practicilor de management al riscurilor în cadrul tuturor schemelor suplimentare de pensii. În plus, revizuirea urmărește eliminarea barierelor care împiedică investițiile eficiente în economia reală și facilitarea dezvoltării furnizorilor de pensii, permițându-le să beneficieze de economii de scară, să îmbunătățească alocarea activelor și să ofere o valoare mai mare membrilor și beneficiarilor. Între **obiectivele specifice** se numără: simplificarea regulilor de investiții prin eliminarea constrângerilor de reglementare nejustificate care limitează capacitatea furnizorilor privați de pensii de a investi eficient, chiar și în cazurile în care membrii și beneficiarii nu poartă riscul investițional; promovarea economiilor de scară, care determină capacitatea IORP-urilor de a investi în instrumente financiare sofisticate, mai riscante și nelichide; capacitatea statelor membre de a extinde aplicarea Directivei (UE) 2016/2341 și la instituțiile care în prezent sunt excluse din domeniul său de aplicare, în situațiile în care respectivele instituții nu sunt reglementate de un alt cadru prudential al Uniunii; încurajarea unei gestionări mai profesionale și mai eficiente a economisirilor pentru pensie, precum și consolidarea supravegherii.

Propunerea de regulament COM(2025)840 modifică [Regulamentul \(UE\) 2019/1238](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind un produs paneuropean de pensii personale (PEPP). **Obiectivele generale** ale propunerii de regulament sunt creșterea participării cetățenilor la pensiile suplimentare, asigurarea unui venit adecvat la pensionare și consolidarea capacității furnizorilor de pensii de a direcționa economiile gospodăriilor către investiții productive și inovatoare. Propunerea Comisiei preconizează că reducerea sarcinilor administrative impuse de Regulamentul (UE) 2019/1238 ar putea dezvolta concurența, iar transparența ar putea contribui la stimularea interesului întreprinderilor.

Obiectivele specifice sunt următoarele: asigurarea faptului că pot apărea produse de pensii eficiente din punct de vedere al costurilor prin eliminarea caracteristicilor restrictive de design ale PEPP, permițând astfel o mai mare concurență pe piață și investiții pe termen lung pe piețele

¹¹ IORP - Institutions for Occupational Retirement Provision (instituții pentru furnizarea de pensii ocupaționale).

private; asigurarea unei transparențe sporite a taxelor și costurilor pentru a crea condițiile necesare pentru a oferi randamente mai bune și a crește percepția cetățenilor asupra pensiilor suplimentare ca o investiție valoroasă pe termen lung pentru pensionare; reducerea sarcinii de reglementare și atenuarea presiunii comerciale prin eliminarea obligației furnizorilor de PEPP de a oferi subconturi¹² naționale pentru cel puțin două state membre, prin eliminarea cerinței de a oferi PEPP la un preț sau cu comisioane ce nu depășesc 1% din capitalul acumulat pe an și prin eliminarea cerinței de a oferi un PEPP de bază¹³; reducerea fragmentării cadrelor normative pentru a încuraja o ofertă mai largă de produse de pensii din pilonul al treilea (pensii personale – a se vedea mai sus, în chenar, clasificarea utilizată de Banca Mondială), sub rezerva normelor europene aliniate.

Pe lângă recomandările și măsurile de politică arătate mai sus, comunicarea Comisiei **COM(2025)839** oferă furnizorilor de pensii ocupaționale și personale **orientări (fără caracter obligatoriu) cu privire la punerea în aplicare eficace și coerentă a principiului „persoanei prudente”**. Acest principiu (prevăzut de Directiva IORP II și de Regulamentul PEPP) arată cum ar trebui investite și gestionate portofoliile de active, respectiv în mod liber (deși multe state membre interzic sau restricționează investițiile în anumite active), cu condiția ca furnizorii de pensii să poată identifica, măsura, monitoriza, gestiona și raporta în mod corespunzător riscurile asociate.

Comisia Europeană consideră că **principiul „persoanei prudente” este o obligație fiduciară esențială**, care evidențiază obligația furnizorilor de pensii de a acționa în interesul pe termen lung al beneficiarilor, ținând seama atât de ratele de rentabilitate, cât și de riscurile inerente activelor de pensii. În acest sens, Comisia Europeană propune ca toți furnizorii de pensii să beneficieze de diversificarea portofoliilor și să ia în considerare includerea titlurilor de capital în portofoliile lor. Aceasta arată că fondurile de pensii mai mari, cu o capacitate de absorbție a riscurilor suficientă, ar trebui să ia în considerare includerea de fonduri de capital privat, de capital de risc și de capital de extindere, pe baza unei strategii de investiții bine diversificate; în caz contrar, să se considere că aceștia își neglijează obligația de a asigura profitabilitatea investițiilor și de a-și diversifica la scară largă activele.

De asemenea, având în vedere declarația privind principiile politicii de investiții¹⁴, pe care fiecare IORP este obligată să o întocmească, Comisia Europeană propune ca, în documentarea conformității cu principiul „persoanei prudente”, furnizorii de pensii să ia în considerare indicarea obiectivelor de investiții, a ținutelor de diversificare și a limitelor de expunere, ținând seama și de contextul demografic al planului, și să stabilească mecanisme de supraveghere, monitorizare și raportare privind gestionarea lichidității, a calității și a conflictelor de interese. Autorităților naționale competente le revine apoi sarcina de a supraveghea alinierea investițiilor furnizorilor la ceea ce este cuprins în declarații sau în documentele echivalente.

¹² „Subcont” înseamnă o secțiune națională care este deschisă în fiecare cont de PEPP și care corespunde cerințelor și condițiilor legale pentru utilizarea de posibile stimulente stabilite la nivel național pentru investițiile într-un PEPP de către statul membru în care participantul la PEPP își are reședința; în consecință, o persoană fizică poate fi participant la PEPP sau beneficiar al unor PEPP în fiecare subcont, în funcție de cerințele legale pentru faza de acumulare și, respectiv, faza de plată a pensiei.

¹³ „PEPP de bază” este un produs sigur, care reprezintă opțiunea de investiții implicită. Acesta este conceput de către furnizorii de PEPP pe baza unei garanții a capitalului care este datorată la începutul fazei de plată a pensiei și în timpul fazei de plată a pensiei, după caz, sau a unei tehnici de diminuare a riscurilor compatibile cu obiectivul de a permite participantului la PEPP să își recupereze capitalul.

¹⁴ Directiva IORP II prevede la art. 30 că „(s)tatele membre se asigură că fiecare IORP înregistrată sau autorizată pe teritoriul lor întocmește și, cel puțin o dată la trei ani, revizuieste o declarație scrisă privind principiile politicii de investiții. Respectiva declarație trebuie revizuită fără întârziere după fiecare modificare semnificativă a politicii de investiții. Statele membre prevăd ca respectiva declarație să conțină, cel puțin, aspecte legate de metodele de evaluare a riscurilor investiționale, tehnicile de gestionare a riscurilor și alocarea strategică a activelor în ceea ce privește natura și durata angajamentelor de pensii și modul în care politica de investiții ține seama de factorii de mediu, sociali și de guvernare. Declarația se pune la dispoziția publicului.”

4. Poziții ale unor părți interesate

Aceste poziții au fost exprimate în cadrul procedurii de [consultare publică](#), lansată de Comisie în cursul anului trecut.

❖ Astfel, **Asociația Europeană a Instituțiilor din Sectorul Public de Pensii (EAPSPI)**¹⁵, cu sediul în **Germania**, a arătat că extinderea pensiilor suplimentare, în special a pensiilor ocupaționale, rămâne o prioritate cheie pentru asigurarea unui venit adecvat la pensionare și pentru a consolida reziliența sistemelor de pensii, având în vedere provocările demografice și economice în întreaga Uniune Europeană. În multe state membre ale UE, segmente mari ale forței de muncă - inclusiv sectorul public - încă nu au acces la scheme de pensii ocupaționale. Asociația pledează cu tărie pentru o acoperire mai largă și mai incluzivă a pensiilor ocupaționale în toate sectoarele.

Cu toate acestea, asociația consideră că această extindere nu poate fi realizată printr-o revizuire a Directivei IORP II. Deși Directiva IORP II oferă un cadru de reglementare important pentru instituțiile de pensii finanțate, domeniul de aplicare și mecanismele sale nu sunt concepute pentru a aborda barierele structurale și specifice pieței muncii care împiedică o acoperire mai largă. **Dezvoltarea și diseminarea pensiilor ocupaționale trebuie să fie conduse în primul rând la nivel național, unde integrarea cu legislația muncii, socială și fiscală - precum și implicarea partenerilor sociali - pot asigura o punere în aplicare eficientă și durabilă.**

În cadrul revizuirii Directivei IORP II, asociația încurajează Comisia Europeană să examineze cadrul de reglementare pentru a asigura respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității. Orientarea de bază a Directivelor IORP către o **armonizare minimă ar trebui menținută, iar sistemele naționale existente ar trebui consolidate, în special prin implicarea partenerilor sociali**, acolo unde este posibil. **Ajustările legislative ar trebui efectuate doar acolo unde există o nevoie dovedită;** o revizuire nu este mijlocul adecvat pentru introducerea unei noi legislații. **Revizuirea nu ar trebui să ducă la o reglementare și o birocrație sporite pentru instituțiile de furnizare de pensii ocupaționale (IORP).** În schimb, cerințele de reglementare ar trebui evaluate pentru eficacitatea lor, iar cele care s-au dovedit a fi ineficiente ar trebui eliminate. **Eforturile UE de a reduce birocrația și reglementarea în multe domenii ar trebui să se aplice și furnizării de pensii ocupaționale.** Asociația pledează pentru o **distincție clară între schemele de pensii ocupaționale și cele personale și nu susține combinarea pensiilor ocupaționale cu PEPP**, arătând că pensiile ocupaționale sunt integrate în dreptul social și al muncii, precum și în deciziile (contracte, costuri, investiții, partajarea riscurilor etc.) luate de profesioniști / experți de ambele părți ale spectrului contractual. Acest model de afaceri asigură o protecție maximă a clienților. În ceea ce privește urmărirea pensiilor, este susținută abordarea Comisiei, însă este esențial ca primul pilon să fie inclus.

Având în vedere lucrătorii transfrontalieri și cei mobili, asociația consideră important să li se ofere acces la informațiile lor privind pensiile și la nivel transfrontalier, deoarece acest lucru le permite să își exercite dreptul la liberă circulație a lucrătorilor fără obstacole indirecte.

❖ Societatea de asigurări **CNP Assurances (Franța)**¹⁶ a salutat inițiativa Comisiei

¹⁵ Asociația are 13 membri, cu precădere instituții din state vest europene, nu neapărat membri UE. România nu are reprezentant în această asociație.

¹⁶ **CNP Assurances** este lider în sectorul asigurărilor din Europa, în special în produsele de pensii de viață și suplimentare.

Europene de a consolida sectorul pensiilor suplimentare ca parte a Uniunii de Economii și Investiții. Pentru a consolida investițiile pe termen lung în Europa, CNP Assurances susține **promovarea unui nou produs european de economisire** (sub eticheta *Finance Europe*), având în vedere disparitățile dintre statele membre în ceea ce privește impozitarea, apetitul pentru risc și puterea de cumpărare a cetățenilor europeni, precum și sistemele de pensii. Consumatorii ar putea fi sensibili la o etichetă europeană precum Finance Europe. Cu privire la urmărirea sistemelor de pensii și furnizarea de tablouri de bord clare, CNP Assurances consideră că este nevoie de o soluție tehnică flexibilă care să se poată adapta la sistemele naționale existente și să evite costurile prea mari de punere în aplicare. În acest sens, se recomandă ca acțiunile UE să fie în conformitate cu obiectivele sale de simplificare. În privința revizuirii Directivei IORP II, CNP Assurances avertizează asupra introducerii unei cerințe explicite de vigilență, aceasta putând duce la obligații excesive.

❖ **Asociația Fondurilor de Investiții din Luxemburg (ALFI)** consideră că un pas esențial către modernizarea peisajului pensionărilor din Europa ar fi **o mai mare transparență față de cetățeni cu privire la ceea ce se pot aștepta să primească din primul pilon**, astfel încât să își poată planifica mai bine pensionarea. Statele membre ale UE ar trebui să fie obligate să le ofere cetățenilor lor **informații mai bune** cu privire la plățile lunare provizorii ale pensiilor din primul pilon. O astfel de raportare ar trebui să se bazeze pe **reguli de calcul clare și transparente (definite la nivelul UE)** care să includă evoluția demografiei și raporturile provizorii lucrători/pensionari, vârsta de pensionare etc. și ar trebui să ofere o imagine realistă a ceea ce cetățenii se pot aștepta în mod rezonabil la momentul pensionării. Această raportare ar crea, de asemenea, un stimulent puternic pentru aceștia să apeleze la soluțiile din următorii piloni pentru a economisi pentru pensie. **Cu privire la pilonul pensiilor ocupaționale** ALFI arată că **un cadru paneuropean ar putea contribui la promovarea unui regim mai armonizat și adecvat scopului**, în conformitate cu conceptul unei piețe interne unice. Pentru a asigura eficiența, transparența și pentru a crește participarea la schemele din acest pilon, ALFI propune să se ia în calcul: promovarea concurenței între bănci, companii de asigurări și fonduri de investiții/administratori de active; limitarea utilizării produselor cu capital garantat în conformitate cu profilurile de risc-ramdament ale beneficiarilor; sprijinirea beneficiarilor în alegerea produselor prin îndrumare, consultanță sau portofolii model; asigurarea transparenței depline a costurilor schemelor și a transferabilității ușoare a schemelor între furnizori/angajatori, fără a fi nevoie ca beneficiarul să se retragă din schemă; ajustarea profilului de risc al portofoliului în funcție de vârsta investitorului și de nevoile corespunzătoare de flux de numerar; încurajarea mai multor investiții în economia reală. Cu privire la **înscrierea automată**, ALFI consideră că aceasta **este un instrument puternic pentru îmbunătățirea acoperirii pensiilor ocupaționale**. Întrucât înscrierea automată la pensiile ocupaționale s-a dovedit a fi extrem de eficientă în creșterea participării, UE ar trebui să joace un rol activ în identificarea caracteristicilor cheie pentru scheme de înscriere automată de succes și să ofere îndrumări statelor membre.

❖ **Camera de Asigurări din Polonia (PIU)**¹⁷ salută inițiativa Comisiei Europene de a spori eficiența cadrului de pensii al UE și consideră că o abordare coordonată la nivelul UE, care respectă în același timp diferențele naționale, poate îmbunătăți semnificativ rezultatele pensionării în statele membre. Pe de altă parte, PIU arată că deși Directiva IORP II introduce standarde valoroase de guvernanță și transparență, acestea nu sunt pe deplin valorificate în sistemul polonez din cauza utilizării marginale a pensiilor ocupaționale. Ca atare, PIU propune

¹⁷ Aceasta reprezintă toți asigurătorii care operează în Polonia, promovează practici solide de piață și încurajează conștientizarea publicului cu privire la asigurări.

ca acțiunile viitoare ale UE să țină seama de modalitățile de aliniere mai bună a Directivei IORP II la modele de pensii ocupaționale mai simple și mai flexibile pentru țările cu piloni secundari slab dezvoltati.

5. Situația în România

Cadrul normativ

În România, regimul pensiilor suplimentare vizat de comunicarea Comisiei Europene și propunerile legislative însoțitoare este asigurat de **Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative**, cu modificările ulterioare (în sistemul românesc pilonul III de pensii/echivalentul pensiilor personale în sistemul UE), **Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat**, cu modificările ulterioare și **Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale**, cu modificările ulterioare (în sistemul românesc pilonul IV de pensii/echivalentul pilonului II din sistemul UE, al pensiilor ocupaționale).

Potrivit *Planului strategic instituțional al Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale 2026 – 2029*, România se va confrunta cu o problemă demografică serioasă: Se estimează că populația cu vârsta de 65+ ani va crește de la 3,7 milioane la 4,3 milioane, în timp ce populația de vârstă activă (20-64 ani) este prognozată să scadă cu 30%, ajungând la 7,8 milioane în 2070. În consecință, rata de dependență a persoanelor vârstnice este estimată să crească de la 0,3 în 2022 la aproximativ 0,6 până în 2070. Numărul salariaților va scădea, cel al pensionarilor va crește și, deci, raportul dintre salariați și pensionari se va diminua.

Legea 204/2006 transpune Directiva Consiliului 98/49/CE din 29 iunie 1998 privind protecția drepturilor la pensie suplimentară ale salariaților și persoanelor care desfășoară activități independente, care se deplasează în cadrul Comunității¹⁸ și Directiva 2014/50/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințele minime de creștere a mobilității lucrătorilor între statele membre prin îmbunătățirea dobândirii și a păstrării drepturilor la pensie suplimentară¹⁹. Această lege stabilește: principiile elaborării și autorizării prospectului schemei de pensii facultative și ale fondului de pensii facultative; principiile organizării și funcționării administratorilor fondurilor de pensii facultative, precum și coordonarea activității altor entități implicate în acest domeniu și reglementarea și supravegherea prudențială a administrării fondurilor de pensii facultative.

Legea nr. 1/2020 transpune Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale. Aceasta definește principiile înființării schemelor de pensii ocupaționale și ale fondurilor de pensii ocupaționale, autorizarea schemelor de pensii ocupaționale, constituirea fondului de pensii ocupaționale prin contract de societate civilă, colectarea contribuțiilor și investirea resurselor financiare ale fondurilor de pensii ocupaționale, precum și plata pensiilor ocupaționale.

¹⁸ JO L 209, 25.7.1998, pp. 46–49.

¹⁹ JO L 128, 30.4.2014, pp. 1–7.

Date/statistici privind pensiile facultative

Potrivit **Autorității de Supraveghere Financiară (ASF)**, **în pilonul III sunt opt fonduri de pensii facultative în categoria de risc mediu și două în categoria de risc ridicat**. În general, o categorie de risc scăzut presupune o politică de investiții adversă față de riscuri; în acest caz, și randamentele așteptate sunt mai reduse, fiind corelate cu nivelul de risc asumat. La polul opus, o categorie de risc ridicat presupune un apetit mai mare pentru acțiuni sau alte plasamente care pot oferi randamente mai mari. În acest context, ASF arată că incertitudinea desfășurării evenimentelor și a relațiilor geopolitice pe plan extern împreună cu instabilitatea politică pe plan local, concomitent cu punerea în aplicare a unor măsuri corective pentru reducerea deficitului bugetar, continuă să aibă un impact puternic asupra volatilității piețelor financiare globale și locale, accentuând riscurile pe piețele de capital.

În cursul anului 2024, în cadrul pilonului III, au fost efectuate plăți ale activului personal net în cuantum de aproximativ 113 milioane lei către 11.611 participanți sau beneficiari. Din valoarea totală a plăților efectuate, un procent de 88,2% este aferent deschiderii dreptului la pensie, 6,1% ca urmare a decesului participantului și 5,8% ca urmare a invalidității. Nivelul plăților efectuate în anul 2024 a reprezentat 2,04% din activele totale de la finalul lunii iunie 2024.

În ceea ce privește fondurile de pensii facultative, contribuția medie per participant în luna decembrie 2024 a fost de aproximativ 185 lei, în creștere cu 9,7% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2023. Fondul de pensii facultative cu cel mai mare număr de participanți este FPF NN Optim, înregistrând totodată și cota de piață cea mai mare după activele totale (44%).

La 31 decembrie 2024, în ceea ce privește fondurile de pensii facultative (Pilonul III), rata medie ponderată de rentabilitate²⁰ a tuturor fondurilor de pensii facultative cu grad de risc ridicat a

fost de 5,7781%, în timp ce rata medie

ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii facultative cu risc mediu a fost de 4,6482%.

Toate fondurile de pensii facultative au înregistrat scăderi ale ratelor de rentabilitate anualizate, la finalul anului 2024 comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Pe termen lung, randamentul anualizat²¹ al fondurilor de pensii facultative din pilonul III aferent întregii

În ianuarie 2026, Asociația pentru Pensiile Administrate Privat din România ([APAPR](#)) arăta că anul 2025 a fost cel mai cel mai bun randament investițional din istoria de aproape 19 ani a sistemului: 19,6%, ajungând să administreze active nete în valoare de 7,4 miliarde RON (1,45 miliarde de euro), în creștere cu 33% față de finele lui 2024. Un număr record de 183.000 de români au început să economisească suplimentar pentru vârsta retragerii prin fondurile de pensii facultative în 2025, cu 37% mai mulți decât în 2024, anul precedentului record. Astfel, la finele anului 2025 numărul total de români înscrși la pilonul III de pensii facultative a ajuns pentru prima oară la 1 milion, reflectând nivelul ridicat de încredere a populației în fondurile de pensii private și în economia națională. În cursul anului 2025, aceștia au virat către conturile personale din pilonul III contribuții în valoare totală de cca. 940 mil. RON, cu 25% mai mult decât în 2024 și de asemenea o valoare record pentru sistem.

²⁰ Rata de rentabilitate a fondurilor de pensii facultative reprezintă rata anualizată a produsului randamentelor zilnice, măsurată pe o perioadă de 60 de luni.

²¹ Randamentul anualizat este randamentul mediu anual calculat pe termen lung, de la înființarea sistemului de

perioade de funcționare a acestora s-a menținut la un nivel pozitiv, ușor mai scăzut ca în pilonul II.

În privința **pensiilor ocupaționale** (pilonul IV), ASF arată că în prezent nu există nici un fond de pensii ocupaționale înființat (pentru detalii a se vedea **Autoritatea de Supraveghere Financiară - [Raport privind stabilitatea piețelor financiare nebancare nr. 1/2025](#)**). Motivul ar putea fi lipsa interesului real din partea angajatorilor mari (costuri administrative, obligații de negociere cu sindicatele, fiscalitate neatractivă în raport cu birocrația excesivă). Ca atare, multe companii preferă să ofere bonusuri, tichete sau creșteri salariale directe în loc de pensii ocupaționale.

Strategia națională de educație financiară 2023-2030

Strategia a evidențiat, între altele, provocările legate de durabilitatea sistemului public de pensii din România, cum ar fi îmbătrânirea populației, migrația și creșterea speranței de viață. În acest sens sunt amintite estimările Eurostat și ale Institutului Național de Statistică cu privire la declinul populației care va ajunge la 12-14 milioane în anul 2060. Ca principale cauze ale acestei tendințe descendente sunt menționate rata scăzută a natalității și rata crescută de emigrare. Emigrarea persoanelor înalt calificate aduce un plus de presiune asupra sistemului de pensii din România, de tip redistributiv, bazat pe solidaritatea între generații. Pe de altă parte, se arată că forța de muncă ocupată fără forme legale reprezintă 20%-50% din forța de muncă din România, în funcție de definiția folosită, conform misiunii Programului FMI și al Băncii Mondiale de evaluare a sectorului financiar (FSAP) în România.

Ca atare, strategia susține că educația financiară pentru populația adultă activă este necesar să se concentreze asupra economisirii pentru viitor, planificării și gestionării evenimentelor de viață neașteptate și sporirii gradului de conștientizare cu privire la importanța economisirii pe termen lung pentru suplimentarea pensiei din pilonul I. Pentru a maximiza rezultatele, se propune o colaborare solidă între guvern, organizațiile non-profit, angajatori și sectorul privat (bănci, companii de asigurări și alți furnizori de servicii financiare). Angajatorii ar trebui să cunoască beneficiile pe care le pot aduce pentru societate programele de educație financiară la locul de muncă, iar acestea din urmă ar trebui să abordeze diverse nevoi și teme care să acopere atât administrarea cheltuielilor curente, cât și aspecte financiare orientate termen lung, cum ar fi achiziționarea unei locuințe, planificarea evenimentelor importante din viață și economisirea pentru viitor.